

Сучасні виклики корегування ефективності застосування законів (на прикладі податково-правового регулювання)

Ольга Василівна Логвінова*

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
Харків, Україна

*e-mail: olga.logvinova2014@gmail.com

Анотація

Актуальність теми дослідження зумовлено сучасним станом суспільних відносин, аналіз яких не можна здійснювати поза межами значних викликів, що потребують не лише їх розуміння, а й урахування у відповідних реформаторських заходах. Найбільш важливими викликами на сьогодні є такі: військова агресія росії проти України; євроінтеграційні процеси, які характеризують нинішні тенденції вітчизняного розвитку; цифровізація всіх аспектів суспільного життя. З огляду на проблеми, що з цим пов'язані, у статті визначено як об'єктивні підстави, що через це впливають на податкові відносини, так і вимоги, які мають суб'єктивний характер. Мета статті полягає у висвітленні проблемних аспектів стану сучасного правового регулювання. З огляду на означені вище виклики зауважено, що вони не можуть не впливати на традиційні правові засоби, завдяки яким гарантується ефективність податкового законодавства. Саме ці аспекти і є предметом аналізу. У дослідженні застосовано традиційні методи наукового пізнання, за допомогою яких формується системне уявлення щодо підстав корегування правових засобів впливу на податкові відносини. Характеристику впливу воєнного стану на податкове регулювання проведено залежно від етапів. Початок першого пов'язується з 2014 р., тоді як другого – з 2022-м. Попри спільні ознаки (звуження територій, де існує українська юрисдикція, зменшення бази оподаткування та податково спроможних платників тощо), виокремлено змістові розбіжності цих етапів. Євроінтеграційні процеси, які відбивають рух України до європейського співтовариства, передбачають корегування характеру та змісту податкового законодавства за такими напрямками: а) пристосування чинного податкового законодавства України до вимог європейського; б) урахування європейських приписів на стадії розроблення законопроектів; в) досягнення балансу актів національної системи законодавства. Досліджено три сфери відносин, які найбільш принципово впливають на правовий стан податкового регулювання. Розглянуто перспективи податкових змін залежно від воєнного стану, можливості і шляхи узгодження законодавства Європейського Союзу і національного законодавства, необхідність урахування процесів цифровізації податкових відносин.

На підставі проведеного дослідження сформульовано висновки й надано рекомендації щодо узгодження приписів як виключно податкових норм, так і податкових норм на стику з іншим галузевим регулюванням. Корегування чинної сукупності законодавчих норм обумовлює важливість системного підходу до обороту віртуальних активів. Принципово важливим є формування узагальненого, системного підходу до цих відносин. Для досягнення такого стану актуальним є доповнення приватноправових засобів упорядкування відносин обороту віртуальних активів дієвими інструментами публічно-правового впливу (оподаткування, нагляд, публічний контроль). У дослідженні проаналізовано змістові чинники упорядкування таких відносин, що запропоновані двома законопроектами.

Ключові слова: воєнний стан; євроінтеграційні процеси в Україні; віртуальні активи; оподаткування віртуальних активів; система податкового законодавства; Податковий кодекс України; податковий закон.

Modern Challenges of Adjusting the Effectiveness of the Application of Laws (on the Example of Tax and Legal Regulation)

Olha V. Lohvinova*

Yaroslav Mudryi National Law University,
Kharkiv, Ukraine

*e-mail: olga.logvinova2014@gmail.com

Abstract

The relevance of the research topic is determined by the current state of social relations. It is noted that the analysis of modern social relations cannot be carried out outside the boundaries of significant challenges that require not only their understanding, but also consideration in the relevant reform measures. The most important challenges today are the following: Russia's war with Ukraine; European integration processes that characterize modern trends in Ukrainian development; digitization of all aspects of public life. Given the problems associated with this, the article defines both objective reasons that affect tax relations, as well as requirements that are subjective in nature. The purpose of the article is to highlight problematic aspects of the state of modern legal regulation. Attention is focused on the fact that war, European integration and digitalization are among the most influential factors in this aspect. It is clear that they cannot fail to influence the traditional legal means that guarantee the effectiveness of tax legislation. These aspects are the subject of analysis. Traditional methods of scientific knowledge are used in the research, thanks to which a systematic idea is formed about the reasons for adjusting legal means of influence on tax relations. The characteristics of the influence of martial law on tax regulation are carried out depending on the stages. The beginning of the first is associated with 2014, while the second – with 2022. Despite common features (narrowing of the territories where Ukrainian jurisdiction exists, reduction of the tax base and tax-paying taxpayers, etc.), differences in the content of these stages have been singled out. European

integration processes, which reflect the movement of Ukraine towards the European community, provide for the adjustment of the nature and content of tax legislation in the following directions: a) adaptation of the current tax legislation of Ukraine to European requirements; b) consideration of European prescriptions at the stage of development of economic projects; c) achieving a balance of acts of the national legislation system. Three areas of relations, which most fundamentally affect the legal status of tax regulation, have been studied. The prospects of tax changes depending on the state of war, the prospects of the impact of harmonization of EU legislation and national legislation, the need to take into account the processes of digitalization of tax relations are considered. On the basis of the conducted research, conclusions were made and recommendations were made regarding the harmonization of the prescriptions of both exclusively tax norms and tax norms on the border with other industry regulations. Adjustment of the current set of legislative norms determines the importance of a systematic approach to the turnover of virtual assets. The formation of a generalized, systematic approach to these relations is fundamentally important. In order to achieve such a state, it is very important to supplement the private law means of regulating the circulation of virtual assets with effective tools of public and legal influence (taxation, supervision, public control). The study analyzes the substantive factors of the regulation of such relations proposed by the two draft laws.

Keywords: martial law; European integration processes in Ukraine; virtual assets; taxation of virtual assets; system of tax legislation; Tax Code of Ukraine; tax law.

Вступ

Об'єктивність збігу правової форми із відповідним типом суспільних відносин гарантує ефективне застосування засобів правового впливу. Зрозуміло, не всі засоби упорядкування соціальної поведінки людей мають асоціюватися із певними правовими механізмами. Потрібний ефект досягався і завдяки використанню звичаїв, норм моралі, релігії. Цікаво, що значна кількість цих засобів так і залишилася у формі відповідного соціального регулятора, але не права. Водночас певна їх кількість трансформувалася у правові приписи, що знайшло вияв як у застосуванні абсолютно ідентичних вимог у формі закону, так і у формулюванні законодавчого припису, який за змістом збігався з релігійною або моральною нормою, проте мав іншу форму вияву.

Об'єктивні підстави цього визначають рівень розуміння сучасного стану суспільних відносин, необхідності й обґрунтованості форм його відображення через нормативно-правові приписи. Саме стан розвитку виробничих сил і формував ті засадничі підстави диференціації, удосконалення правових форм. Отже, потрібно виходити з того, що правова форма має відбивати зміст відповідного процесу в суспільстві, суспільні відносини. З огляду на це податкові відносини як різновид економічних передбачають чітке узгодження економічного змісту оподаткування з відповідною правовою формою, що закріплено приписом податкового закону.

Суб'єктивні підстави виокремлюються з урахуванням усвідомлення природи правового регулювання учасниками цих відносин. По-перше, йдеться про суб'єктивне розуміння ініціаторів виникнення законодавчих норм, суб'єктів, від яких залежить те чи інше формулювання законодавчої норми. По-друге, це свідоме осягнення необхідності додержуватися приписів законодавства суб'єктами, на упорядкування поведінки яких такі норми спрямовані. По-третє, суб'єктивні підстави залежать не лише від обізнаності й усвідомлення змісту законодавчих норм суб'єктами, які їх приймають, і суб'єктами, які їх використовують, а й від сприйняття змісту та застосування законодавства особами, які вирішують спори між суб'єктами. Інакше кажучи, тлумачення і розуміння законів, ефективне їх застосування під час вирішення спорів (зокрема, щодо якості законодавства) зумовлюються фаховістю суддів. Тому набуває важливості ефективна правова освіта.

Метою цього дослідження є висвітлення проблемних моментів стану сучасного правового регулювання. Досягнення мети дослідження передбачає вирішення таких завдань: визначення критеріїв ефективності податкового законодавства, стану його системності, впливу об'єктивних і суб'єктивних підстав, що вимагають узгодження як норм податкового законодавства, так і норм на стику податкового регулювання.

Матеріали та методи

Сталому розвитку того чи іншого різновиду суспільних відносин на сьогодні заважають нетрадиційні для минулих років виклики, з якими стикається наша держава через військову агресію росії; прискорення євроінтеграційних процесів, що відображає прагнення українського народу і тенденції в багатьох сферах суспільного життя; цифровізацію суспільних (у тому числі податкових) відносин. Донедавна не лише системне визначення цього, а й постановка схожих питань були відсутні. Зрозуміло, є певні перспективи і сенс аналізувати кожне з них окремо, але саме за рахунок системного впливу їх одне на одного і формується чіткіше прогнозування перспектив розвитку.

Наукові дослідження таких відносин мають на меті обґрунтування доцільності змін кожного із них, винайдення важелів впливу, способів взаємодії й узгодженості. З огляду на це чітко виокремлюються дві тенденції. З одного боку, має відбутися принципове корегування чинних законодавчих приписів, які регулюють податкові відносини. У цій ситуації має знайти чіткий прояв прогностична функція права, виконання якої передбачає як приведення чинних податкових норм у стан, що відображає зміст податкових відносин, так і розроблення нових із урахуванням сучасних тенденцій розвитку

суспільства. З іншого боку, нагальною є потреба у прийнятті не лише окремих податкових норм, що враховують особливості воєнного стану, євроінтеграції та цифровізації, а й утворюють відповідні цілісні правові інститути чи підгалузі. Саме це є як достатнім, так і необхідним для податково-правової науки, формування нових освітніх курсів і напрямів наукових досліджень.

При проведенні цього дослідження було використано як загальнофілософські методи пізнання (аналізу, порівняння, синтезу тощо), так і спеціально-наукові. Завдяки методу аналізу питання, які є предметом вивчення, розглянуто з позиції публічно-правового регулювання. За допомогою таких методів, як моделювання, системний, структурно-функціональний досліджено перспективи узгодження трансформації податкового законодавства, яке базується на владних приписах. Проте це не виключає, а зумовлює висвітлення окремих аспектів, які відображають узгоджене застосування приватноправових та публічно-правових конструкцій. Крім того, застосування методів синтезу, дедукції дало змогу окреслити перспективи системного правового упорядкування й реформування податкових відносин із урахуванням вказаних вище викликів. Важливим є те, що бачення і усвідомлення наслідків позначиться не лише на наявних тенденціях і динаміці податкових відносин, а й на перспективних змінах. Задля комплексності, всебічності висвітлення питання використано наявні законопроекти, надано оцінку перспективності їх прийняття й визначено проблемні недоліки, які мають бути усунені.

Результати та обговорення

Сучасний стан суспільних відносин, орієнтованість та завдання законодавчого регулювання залежать від низки викликів. У науковій літературі зазначається, що «тільки розвиток виробничих сил призвів до впливу на волю та поведінку людей переважно через правові приписи. Ця передумова... знаходилась в основі появи суб'єкта, без якого правовий припис нічого би не важив... таким суб'єктом стала держава. Це і становить основу об'єктивних процесів оформлення в правовій формі вольових актів учасників відносин» [1, с. 219]. Абсолютно логічно, що ці виклики породжують і певні проблеми, деталізують мету у відповідному аспекті співвідношення завдання та можливості законодавчого регулювання. Сукупність цих викликів, проблеми, що ними породжуються, становлять систему вимог щодо досягнення ефективності застосування законодавчих приписів. Ефективність податкового закону передбачає декілька проявів оптимальності: а) щодо вичерпного переліку податків та зборів; б) включення виключно ефективних податкових платежів, відмову від використання нераціональних та неефективних податків

та зборів; в) раціональне співвідношення податків різних типів (непрямі, майнові, прибуткові) на різних територіях; г) використання відповідних процедур, чітке гарантування їх своєчасного виконання процедурними нормами [1, с. 202–221].

Воєнний стан

Виклики, з якими стикнулася Україна у 2014 та 2022 роках, не могли не позначитися на суспільному житті й економічному розвитку нашої держави. Нагальною є потреба у кардинальних законодавчих змінах. Початок військової агресії з боку росії, активна фаза війни з нею суттєво вплинули на умови існування українського суспільства, більшість відносин, точніше, їх законодавче закріплення. Саме вказані події зумовили два етапи трансформації характеру й змісту податкового законодавства.

Перший етап розпочався у 2014 р. з анексії Криму; окупація частини Донецької та Луганської областей призвели до відповідних трансформацій у відносинах оподаткування. Зрозуміло, насамперед ішлося про кардинальне зменшення бази оподаткування, податково зобов'язаних осіб, за рахунок надходжень яких і формувалися доходи державного та місцевих бюджетів. Унаслідок цього виникли фактично три типи податково спроможних територій: а) території, щодо яких Україна тимчасово втратила вплив та юрисдикційність; б) території «сірої зони», де велися бойові дії; в) території, на яких залишилась українська юрисдикційність. Звісно, не можна їх порівнювати і в сенсі надходження податків та зборів. Якщо перші були практично виключені із системи поповнення бюджетних надходжень України, в других принципово скоротилося (а подеколи і зникло) таке поповнення бюджетів, то останні продовжували перераховувати податки до відповідних бюджетів, але, безумовно, з урахуванням поточної ситуації та принципових змін.

Ці обставини і викликали потребу в запровадженні певних реформаторських підходів стосовно податкових відносин у 2015 р. Навряд чи можна вважати, що податкова реформа, оголошена в 2015 р., була проведена бездоганно і набула ефективних форм реалізації перебудови податкової системи. Вихідні акценти податкової реформи 2015 р. мали форми гасел, які аж ніяк не стосувалися раціоналізації та підвищення ефективності справляння податків та зборів. Кількість податків та зборів, на що переважно робився акцент стосовно змісту податкової реформи, не лише не зменшилась, а, по суті, збільшилась.

Другий період пов'язується з черговим етапом активної російської агресії на початку 2022 р. Багато в чому на цьому етапі здублювались та посилилися ті самі виклики, що характеризували підстави реформування відносин

оподаткування з 2014 р. (тимчасова зміна підконтрольних Україні територій, зменшення бази оподаткування, податково спроможних платників і т. ін.). Звісно, на цьому етапі виникло набагато більше проблем із справлянням податкового обов'язку, функціонуванням податкових джерел наповнення дохідних частин бюджетів. Достатньо лише згадати, що в цей період (2022–2023 рр.) близько 30 % бюджетних доходів формувалося за рахунок власних надходжень, тоді як переважна більшість коштів держави та територіальних громад створювалися за рахунок зовнішніх запозичень.

Абсолютно зрозумілим за цих умов стає і корегування податкових обов'язків платників, що перебувають на спрощеній системі оподаткування, режиму проведення податкового контролю (фактичних та камеральних перевірок) та наслідків цього, перерозподілення джерел надходження коштів від сплати податків у 2023 р. Як приклад останнього можна навести диференціацію розподілення коштів від сплати податку на доходи фізичних осіб між бюджетами територіальних громад та державним бюджетом. Виходячи з принципової потреби у збільшенні коштів держави для фінансування обороноздатності країни, прийнято та реалізовано рішення щодо надходження коштів від сплати податку на доходи фізичних осіб військовими замість бюджетів територіальних громад до державного бюджету України [2].

Складно сподіватися на сталі надходження від сплати майнових податків (податку на нерухомість, податку на землю) за умов, коли такі об'єкти знищені (будівлі) або заміновані чи перебувають у стані, що унеможливає виробниче застосування (земля). Більш того, знищення підприємств, їх розміщення на окупованій території призвели не лише до мінімізації надходжень від майнових податків, а й унеможливили отримання доходів як безпосередньо юридичних осіб, так і доходів фізичних осіб, які на них працювали. Саме тому це зумовило і кардинальний перегляд перспектив надходжень від сплати прибуткових податків. Схожою є ситуація і зі сплатою соціальних зборів [4].

Євроінтеграційні процеси в Україні

Сучасний стан суспільних відносин, новітня історія України об'єктивно довели спроможність України бути європейською демократичною державою. Саме тому активізація євроінтеграційних процесів є ще одним важелем корегування чинного національного законодавства. Законодавчий масив в Україні перестає бути замкненою системою та орієнтованою виключно на національні межі. І це зрозуміло, адже в регулюванні податкових відносин, як у жодних інших формах суспільних відносин, правова форма має чітко

відбивати економічний зміст. Саме адекватність відображення правового вираження економічних відносин оподаткування і є підставою та умовою ефективності податкового закону.

Вплив євроінтеграційних процесів на підвищення ефективності податкового законодавства передбачає декілька напрямів. По-перше, це пристосування чинного податкового законодавства до вимог європейського. Йдеться не лише про формування певного спільного знаменника між національними законами та законодавством Європейського Союзу (далі – ЄС), а й формальне, термінологічне узгодження, завдяки якому формується можливість ефективного застосування законодавчих приписів. По-друге, врахування приписів європейського законодавства ще на стадії розроблення законопроектів. Саме цей шлях має в подальшому позбавити потреби в узгодженні, корегуванні чинних норм національного законодавства з європейськими вимогами, тобто набуття чинності національними законами вже має відбуватися в європейських формах. По-третє, досягнення і гарантування балансу актів національної системи законодавства. Йдеться передусім про міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України. З огляду на те, що схожі акти в системі податкового законодавства мають вищу юридичну силу порівняно із законами, процедури узгодження та реформування законодавчих актів мають відбуватися саме через урахування приписів міжнародних договорів.

Передумови набуття Україною статусу члена ЄС вимагають реформування законодавчих норм відповідно до європейських принципів, прийняття нових законодавчих актів, які б чітко відповідали цьому [3]. Схожа тенденція спостерігається за кожним галузевим напрямом. Водночас одним із найбільш складних є упорядкування на таких засадах податкових відносин, врахування та приведення у відповідність із Директивами ЄС податкових норм. При цьому потрібно чітко розуміти певні особливості цього процесу:

- а) приведення у відповідність норм національного податкового законодавства та Директив ЄС насамперед відбувається через узгодження саме законодавчих норм, які є виключно податковими за своєю природою;
- б) узгодження та досягнення балансу між нормами податкового законодавства та Директивами ЄС, які мають комплексний характер і впливають на регулювання податкових відносин на межі з іншим, неподатковим регулюванням;
- в) урахування та формалізація приписів Директив ЄС, які містять переважно похідний технічний характер і стосуються досить вузьких аспектів пошуку та встановлення правових форм реалізації обов'язку щодо сплати того чи іншого податку. Передусім це стосується специфічних відносин справляння

акцизів, акцизного податку, визначення товарів, їх переліку, оборот яких породжує виникнення обов'язку щодо сплати цього специфічного податку.

Цифровізація суспільних відносин

За сучасних умов складно уявити ігнорування наявної тенденції. Нею охоплюються практично всі аспекти існування суспільства. Корегування чинної сукупності законодавчих норм у цьому сенсі обумовлює та вимагає системного підходу до обороту віртуальних активів. Прийняття Закону України «Про віртуальні активи» зрушило з місця реалізацію схожої тенденції. На наш погляд, тенденція, що відображає нагальну потребу у відповідних змінах, має ставити за мету системне упорядкування відносин щодо цього. Але згаданий Закон, упорядковуючи оборот віртуальних активів, зосередив увагу переважно на інструментах приватноправового впливу, проігнорувавши засоби публічно-правового регулювання. Не зупиняючись детально на всіх аспектах публічно-правового регулювання, хотілося б звернути увагу лише на два моменти, без яких системної конструкції щодо регулювання обороту віртуальних активів не може бути. Це відносини оподаткування та відносини співіснування держави і віртуальних інструментів, які виходять за межі державної монополії (державні дозволи, нагляд, контроль щодо легалізації відповідних бірж та інших учасників цих відносин).

Саме тому послідовним та об'єктивним можна вважати відтермінування набуття чинності цим Законом до моменту внесення відповідних змін до Податкового кодексу України. Ця тенденція відбилася в появі двох законопроектів, які зосереджували увагу саме на цьому. На початку 2022 р. було прийнято Закон України «Про віртуальні активи» № 2074-9. Цей Закон регулював відносини у сфері обороту віртуальних активів, але переважно йшлося про засоби приватноправового регулювання, і поза увагою залишався публічно-правовий погляд на упорядкування схожих відносин. Звісно, стали конструкцію правової форми, розуміння та узгодження таких відносин без публічно-правового регулювання не можна було здійснити, саме тому набуття чинності цим Законом пов'язувалося з внесенням змін до Податкового кодексу України.

Для цього на сьогодні розроблено та існують, а точніше співіснують, два законопроекти № 10225 та № 10225-1. Проект закону № 10225 розроблявся Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (фактично йдеться про нову редакцію закону), відповідно до якого віртуальні активи визначаються як інвестиційні активи. Об'єктом оподаткування визначено інвестиційний прибуток від операції з віртуальними активами. База оподаткування – фінансовий результат від операції з віртуальними активами.

Звісно, таким фінансовим результатом може бути як прибуток, так і збитки. При цьому база визначається як дохід від операцій з обороту віртуальних активів за мінусом вартості таких віртуальних активів. Платник має самостійно визначити базу за підсумками звітного періоду і включити прибуток (якщо він буде) до сукупного доходу. Ставка – зрозуміла і звичайна, 18 % ПДФО та 1,5 % військового збору.

Для цілей оподаткування продаж віртуальних активів передбачає три форми: а) продаж грошей; б) обмін на інші віртуальні активи; в) операції, внаслідок яких відбувається перехід права власності. Відчуження віртуальних активів з метою оподаткування – це є певна новела проекту закону № 10225. Передбачається участь у цих відносинах і досить специфічного суб'єкта, традиційного в податкових відносинах, – податкового агента. Таким податковим агентом виступає біржа, за якою закріплюються обов'язки з обліку, сплати та звітності щодо корегування і визначення податкового обов'язку платника. Реєстрація біржі має здійснюватися в Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку і Нацбанку. Від 0,5 до 1,4 млн грн має відбуватися сплата щорічно. Контроль передбачає участь як біржі, яка протягом 5 років має обов'язок збереження історії транзакцій, так і платника, який має щорічно заповнювати декларації про майновий стан та доходи.

Авторство проекту закону № 10225-1 належить Міністерству цифрової трансформації України. Цей проект вирізняється тим, що встановлюється пільговий період для платників, прибуток яких не перевищує 7 млн грн на рік. Для таких осіб встановлюється ставка 5 % на перші 3 роки, після цього – ставка в розмірі 9 % на 5 років, далі ставка для таких платників зростає до 18 %, тобто доходить до традиційних 18 % + 1,5 %.

Висновки

На підставі проведеного дослідження можна сформулювати такі висновки.

Аналізуючи ефективність застосування законодавчих норм, чіткість і раціональність дії чинного законодавства, точність реалізації законодавчих приписів і досягнення мети в упорядкуванні поведінки учасників відносин, потрібно враховувати як об'єктивні, так і суб'єктивні підстави. Саме ефективність відображення об'єктивних економічних відносин і процесів законодавчими приписами найбільш яскраво виявляється в оподаткуванні. Досягнення оптимальної законодавчої моделі, що визначає зміст податкового закону, гарантує раціональність її застосування, реалізується через досягнення оптимальності. Суб'єктивний вплив на досягнення ефективності податкового закону передбачає узгодження розуміння змісту закону, фахової освіти правників, уміння застосовувати здобуті знання.

Деталізація законодавства в будь-якій сфері галузевого регулювання не може не враховувати цього. Звісно, принципове корегування економічних процесів, економічної моделі має знайти відображення у відповідних законотворчих ініціативах. Такий виклик вимагає кардинального перегляду системи упорядкування податків та зборів. У цій ситуації важливо визначитися із тими можливостями, які гарантуватимуть стабільне фінансове функціонування в умовах знищення й перетворення підстав та об'єктів для оподаткування. Євроінтеграційні процеси в Україні зумовлюють і відповідні тенденції реформування національного законодавства. Підставою законодавчих змін має бути чітке та раціональне відображення саме економічних процесів єднання України та європейських держав. Ці тенденції посилюють і цифровізацію відносин трансформації суспільного життя. Стале застосування віртуальних активів як багатоаспектний інструмент потребує змін і в регулюванні податкових відносин.

Список використаних джерел

- [1] Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Легас, 2004. Т. 2: Введение в теорию налогового права. 600 с.
- [2] Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України : Закон України № 3428-IX від 08.11.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3428-20#Text> (дата звернення: 22.01.2024).
- [3] Bondarenko I., Kotenko A., Kucheryavenko M., Zaverukha O. A Comparison of Tax Compliance Tools in Ukraine with Select European Countries. *European Taxation*. 2023. Vol. 63. No. 10. P. 423–431. <https://doi.org/10.59403/25j8rah>.
- [4] Broiakov S., Kucheriavenko M., Verlos N. The Dynamics of the Collection of the Mandatory State Pension Fund Contribution (with the Example of the Formation of Judicial Practice). *Baltic Journal of Economic Studies*. 2023. Vol. 9. No. 4. P. 37–44. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-4-37-43>.

References

- [1] Kucheriavenko, N.P. (2004). *Tax Law Course*. (Vols. 1-6). Vol. 2: *Introduction to the Theory of Tax Law*. Kharkiv: Lehas.
- [2] Law of Ukraine No. 3428-IX "On Amendments to the Budget Code of Ukraine on Ensuring the Support of the State's Defence Capability and the Development of the Defence-Industrial Complex of Ukraine". (November 8, 2023). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3428-20#Text>.
- [3] Bondarenko, I., Kotenko, A., Kucheryavenko, M., & Zaverukha, O. (2023). A Comparison of Tax Compliance Tools in Ukraine with Select European Countries. *European Taxation*, 63(10), 423-431. <https://doi.org/10.59403/25j8rah>.
- [4] Broiakov, S., Kucheriavenko, M., & Verlos, N. (2023). The Dynamics of the Collection of the Mandatory State Pension Fund Contribution (with the Example of the Formation of Judicial Practice). *Baltic Journal of Economic Studies*, 9(4), 37-44. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-4-37-43>.

Ольга Василівна Логвінова

аспірантка кафедри податкового права
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
61024, вул. Григорія Сковороди, 77, Харків, Україна
e-mail: olga.logvinova2014@gmail.com
ORCID 0009-0000-1422-3043

Olha V. Lohvinova

Postgraduate Student of the Department of Tax Law
Yaroslav Mudryii National Law University
61024, 77 Hryhoriia Skovorody Str., Kharkiv, Ukraine
e-mail: olga.logvinova2014@gmail.com
ORCID 0009-0000-1422-3043

Рекомендоване цитування: Логвінова О. В. Сучасні виклики корегування ефективності застосування законів (на прикладі податково-правового регулювання). *Проблеми законності*. 2024. Вип. 164. С. 148–159. <https://doi.org/10.21564/2414-990X.164.297335>.

Suggested Citation: Lohvinova, O.V. (2024). Modern Challenges of Adjusting the Effectiveness of the Application of Laws (on the Example of Tax and Legal Regulation). *Problems of Legality*, 164, 148-159. <https://doi.org/10.21564/2414-990X.164.297335>.

Статтю подано / Submitted: 13.02.2024
Доопрацьовано / Revised: 11.03.2024
Схвалено до друку / Accepted: 28.03.2024
Опубліковано / Published: 29.03.2024